

перехід бухгалтерського обліку в Україні до міжнародних стандартів. Для здійснення цього переходу доведеться внести цілу низку змін та доповнень до вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку. Проведений аналіз ключових характеристик доходів і витрат у бухгалтерському обліку зарубіжних країн варто використовувати у процесі адаптації національного законодавства до вимог міжнародних стандартів, оскільки в ньому наочно показані основні відмінності між обліком за П(С)БО, МСФЗ, GAAP US та HGB.

Багато підприємств як в Україні, так і закордоном вдаються до паралельного ведення бухгалтерського обліку як за національними стандартами, так і за міжнародними стандартами. Однак це передбачає додаткові витрати. Тому надалі з метою залучення інвестицій та інтеграції вітчизняного бухгалтерського обліку у світовий економічний простір, доцільно було б на державному рівні забезпечити розширення кола суб'єктів, які його ведуть і складають фінансову звітність за міжнародними стандартами, що, у свою чергу, передбачає внесення змін до чинного законодавства.

Список використаних джерел: 1. Витрати в USGAAP. URL: <http://gaap.ru>. 2. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010. 3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. 5. Торговий кодекс Німеччини (Handelsgesetzbuch). URL: <http://www.gesetze-im-internet.de/hgb/index.html>.

УДК 336.717.1(477)

А. А. Федорущенко, студентка

Науковий керівник: **Л. Б. Іванова**, канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Ключові слова: грошовий обіг, безготівкові розрахунки, нормативно-правова база безготівкових розрахунків та її зміни.

Стан сучасної економіки України супроводжується змінами системи розрахункових відносин. Безготівкова форма розрахунків має велику значущість для стабільного розвитку економіки нашої держави, тому важливого значення набуває здійснення і вдосконалення ефективного механізму безготівкового грошового обороту в Україні.

Метою статті є визначення ролі безготівкових розрахунків, проблеми їх організації в Україні та шляхи вдосконалення цих питань.

Актуальність даної теми полягає в тому, що в сучасних умовах достатньо широко використовуються безготівкові розрахунки, оскільки вони виявилися ефективними та зручними. Частина європейських держав уже встановила деякі правила відносин щодо цієї теми, а саме граничні суми готівкових розрахунків, і Україна не стала винятком.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням проблем здійснення та розвитку безготівкових розрахунків, перспективам їх організації присвячено багато наукових праць видатних учених, таких як В. І. Міщенко, Н. І. Бондаренко, а також роботи Т. В. Хайлової, А. Ю. Куліш та інших.

Виклад основного матеріалу. Вдосконалення механізму безготівкових розрахунків потребує змін і залишається завжди актуальним питанням. Підтвердженням цього є розвиток фінансового ринку України, який характеризується появою нових інноваційних продуктів для здійснення платежів. Розвиток новітніх технологій не залишив осторонь і банківську систему, яка є головним творцем безготівкових розрахунків [1].

На сучасному етапі життя фінансової системи України досить часто проявляються деякі проблеми розвитку системи безготівкових розрахунків, такі як: значний рівень тіньового сектору економіки, недовіра населення щодо банківської системи, розрахунки в готівковій формі з метою приховування доходів від податкової тощо [1].

Поняття безготівкових розрахунків наводиться в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (далі – Інструкція № 22), згідно з якою безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми коштів із рахунку платника на рахунок отримувача коштів, а також перерахування банками за дорученням коштів, внесених готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів [2].

Позитивним наслідком таких розрахунків є зниження обсягу готівки в економіці та збільшення впливу Національного банку України (далі – НБУ) на весь грошовий оборот через концентрацію грошових коштів у банках та використання тимчасово вільних коштів у кредитуванні. Ці переваги проявляються передусім у прискоренні розрахунків, економії витрат, пов'язаних із перевезенням готівки, їх перерахунком і зберіганням. Застосування безготівкових розрахунків зменшує потребу в обороті грошових знаків держави. Крім того, при даних розрахунках грошова маса акумулюється в банках і створюються умови для контролю за їх цільовим використанням. Крім позитивних характеристик, існує і багато значних проблем, таких як недосконала нормативно-правова база, яка в умовах постійної деформації економіки також потребує регулярних змін, недостатність інфраструктури, висока собівартість операцій і т. ін.

Як зазначено вище, основою організації безготівкових розрахунків у господарському обороті України є Інструкція № 22, яка створена відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» та іншими законодавчими і нормативними актами України. Інструкція охоплює організації, підприємства та установи всіх форм власності, установи банків, суб'єкти підприємницької діяльності без створення юридичної особи і на фізичних осіб, які здійснюють безготівкові розрахунки в національній валюті України [3]. Проте наприкінці 2018 року планується внести зміни до цієї Інструкції на основі Постанови «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України», згідно з якою будуть врегульовані певні питання: порядок використання електронних підписів на електронних документах (у тому числі на електронних розрахункових документах); установлення обов'язку банкам надсилати повідомлення до органів державної виконавчої служби або приватних виконавців про відкриття/закриття рахунків – фізичних осіб, інформація про яких внесена до Єдиного реєстру боржників; використання рахунку умовного зберігання (ескроу) під час здійснення операцій із купівлі-продажу нерухомості; надання права зараховувати національну валюту на поточний рахунок фізичної особи-нерезидента, отриману на території України за допомогою увезеного згідно із законодавством України електронного платіжного засобу, емітованого банком-нерезидентом, через банкомат/платіжний термінал уповноваженого банку [4].

Для попередження негативних ситуацій у фінансовій сфері, а також з метою протидії відмиванню доходів, отриманих незаконним шляхом, зменшення витрат на підтримання обсягів готівки в обігу, підвищення банківської ліквідності, покращення контролю за податковими надходженнями, останнім часом активно набувають поширення заходи зі встановлення обмежень на готівкові розрахунки в межах країни, у тому числі й для фізичних осіб. Тому нещодавно була затверджена Постанова № 148 Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 р., згідно з якою посилились обмеження готівкових оборотів між фізичними та юридичними особами.

Якщо здійснюються платежі понад установлені граничні суми, то такі суми обов'язково проводяться банками. Можливе їх здійснення через небанківські фінансові установи, за умови отримання ними ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунку, шляхом переказу коштів із поточного рахунку на поточний рахунок або внесення коштів до банку чи небанківської фінансової установи для подальшого їх переказу на поточні рахунки в банку [5].

Висновки. Враховуючи вищевказане, можна зауважити: за рахунок змін у законодавчій базі забезпечується тенденція до збільшення частки безготівкових розрахунків. Основним поштовхом щодо розвитку організації безготівкових розрахунків в Україні є недосконала нормативно-правова база, яка потребує постійних змін, таких як узгодження порядку використання рахунків відповідно до складання електронних розрахункових документів, удосконалення інформативності органів державної виконавчої служби про відкриття та закриття рахунків фізичних осіб-підприємців та інших.

З метою збільшення безготівкових коштів у грошовому обігу НБУ прийнято нове Положення щодо ведення касових операцій, що діє з 05.01.2018 р. (окремі норми з 01.07.2018 р.), за яким встановлені більш жорсткі обмеження стосовно готівкових розрахунків для юридичних та фізичних осіб. Встановлені ліміти на готівкові обороти хоча і збільшать частинний перехід до безготівкових розрахунків, але, на наш погляд, вони не зможуть змінити наш менталітет. В Україні такий метод покращення фінансової дисципліни не отримує підтримки, у зв'язку з тим, що частина суб'єктів господарювання вважає, що в такий спосіб держава просто хоче більше контролювати доходи населення, деякі підприємства відчують загрозу з боку посилення контролю над формуванням їх податків.

На нашу думку, збільшення питомої ваги безготівкових розрахунків в обігу грошових коштів можна здійснити за рахунок прискорення системи обслуговування фізичних і юридичних осіб у комерційних банках у разі зниження оплати банківських послуг.

Список використаних джерел: 1. Хайлова Т. В., Кувшинчикова А. С. Деякі питання безготівкових розрахунків і шляхи їх вирішення. *Економіка та право*. 2014. № 1. С. 103–107. 2. Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті»: Постанова Національного банку України від 21 січня 2004 р. № 22. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>. 3. Куліш А. Ю. Стан та аналіз безготівкових розрахунків в Україні та особливості їх обліку на вітчизняних підприємствах. *International Scientific Journal*. 2016. № 2. С. 116–110. 4. Зміни в порядку відкриття та ведення рахунків клієнтів банків та здійснення безготівкових розрахунків. Проект від НБУ». URL: <https://buhgalter911.com/news/news-1039494.html>. 5. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.

УДК 657.422.6/.7:631.11

О. А. Подолянчук, канд. екон. наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки

Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, Україна

ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: готова продукція, органічне виробництво, органічна продукція, облік.

Діяльність будь-якого виробничого підприємства, у тому числі й сільськогосподарського, спрямована на виробництво високоякісної та конкурентоспроможної продукції. Умови сьогодення змушують управлінський персонал підвищувати вимоги до інформаційного забезпечення системи управління. Тому облік, як важливий елемент управління, повинен бути спрямований на надання оперативної, достовірної та об'єктивної інформації для прийняття рішень.

У науковій літературі виокремлено різні підходи до змісту дефініції «готова продукція». Для обліку готової продукції передбачено використання рахунків 2 класу «Запаси»: 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Проте в різних галузях необхідним є врахування їхніх специфічних особливостей.

Враховуючи власні дослідження, відзначимо, що в сільському господарстві готова продукція є особливим об'єктом обліку. На нашу думку, готова продукція – це частина запасів та сільськогосподарської продукції, виготовлених підприємством, які призначені для подальшого продажу, внутрішнього використання і не потребують технічних та біологічних перетворень [1, с. 21].

На підтвердження нашої думки відзначимо позицію А. Касич та В. Шари, які вважають, що результат виробництва залежить від його галузевих особливостей. Так, у сільському господарстві готовою є не лише продукція як продукт обробки (переробки), а й продукція сільськогосподарського виробництва (зерно, зерновідходи, солома, плоди, ягоди, молоко тощо); у лісовому господарстві результат виробництва залежить від його стадії; у будівництві результат пов'язаний із тривалістю операційного циклу; у машинобудуванні – з технологічним процесом і т. ін. [2, с. 34].

Також варто зауважити, що після прийняття у 2013 році Закону України № 425-VII «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» започатковано виробництво органічної продукції. З метою визначення вимог до організації виробництва ор-